

Magyar
Tudományos
Művek
Tára

MTMT – MI MIT JELENT A MAGYAR TUDOMÁNYOS MŰVEK TÁRÁBAN?

„Az adatok hitelességéért az ... intézmény ... gondoskodik”
– VALIDÁLÁSI FOKOZATOK AZ MTMT-BEN

DR. DUDÁS ANIKÓ

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar Könyvtár

Felsőoktatási környezetben megkerülhetetlenné vált a Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT) intézményi tagsága, az oktatók, kutatók, doktoranduszok publikációs tevékenységének rögzítése a nemzeti, tudományos bibliográfiai rendszerben.

Nemzeti közmű státuszát a rendszer a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény (MTAtv.) 3. § (1) bekezdés o) pontja rögzíti, mely a Magyar Tudományos Akadémia közfeladatai között határozza meg a nemzeti tudományos bibliográfiai adatbázis működtetését.

Az MTA Könyvtár és Információs Központ (MTA KIK) alapfeladataként működteti az adatbázist, a működési rendet, az irányító-felügyelő testületek feladatait a Magyar Tudományos Akadémia elnöke határozatban részletezte az MTA elnökének 3/2017. (II. 24.) számú határozatában.

Az Elnöki határozat nemrégiben frissült: február 24-ei keltezéssel jelent meg a Magyar Tudományos Akadémia elnökének 10/2021. (II. 24.) számú határozata [A nemzeti bibliográfiai adatbázis működésének rendjéről](#), melyben az MTMT-t az Európai Bizottság ajánlásainak

megfeleltetve azt a „nyílt tudományt szolgáló infrastruktúrák” közé sorolja.

Az MTMT nem szokványos, egyszerű bibliográfia, hiszen számos tudománymetriai jegyet visel magán. Az MTMT sajátosságaiból fakadóan, helyesebb az adatbázissal kapcsolatban inkább **bibliometriai** jellemzőkről szólni, ugyanis ez utóbbiak állnak közelebb a bibliográfiai adatoknak a bibliográfiai funkción túlmutató alkalmazási területéhez. Céljai közé tartozik ugyanis, hogy a hazai felsőoktatási és akadémiai kutatóhelyek tudományos műveinek kontrollált, országos kiterjedésű, minél teljesebb bibliográfiai adatbázisaként segítse a magyar tudományos teljesítmény nemzetközi bemutatását, megismerését, az eredmények disszeminációját. A különleges jellemzők teszik alkalmassá a rendszert a tudományos teljesítmény nyilvántartására a szerzői munkásság szintjétől kezdve az intézményi és az országos kibocsátás megjelenítésére is. Más szempontból a kutatói kiválóság, a kutatási eredményesség, a presztízs és más egyéb hatás mérhetőségére, analizálására és időbeli követésére.

A közösen építhető, egységes rendszerben a publikációs nyilvántartás a forrásközlemények és a rájuk érkezett idéző (hivatkozó) közlemények kapcsolat-hálóján alapszik. A bibliográfiai tételek felvitelével, a forrás-idéző rekordok összekapcsolásával, szerző/publikáció intézményi hovatartozásának (affiliáció) jelölésével mutatható be az egyéni munkásság, az intézményi és a nemzeti tudományos publikációs termés, egyúttal a cikkekben és más dokumentumokban közzétett tudományos eredmények hatása is érzékelhetővé válik a bibliográfia eszközkészletének segítségével.

Nyilvános, validált, egyeztetett, hitelesített...

„Az adatok hitelességéért az adatfeltöltésről gondoskodó intézmény, mint munkáltató... gondoskodik” – jegyzi a 2021. évi Elnöki határozat 4.§ (4) pontja.

Az MTMT intézményi adatkezelői tapasztalhatják, hogy egyes szerzők – kutatók – a rendszert túl bonyolultnak tartják, nem világos számukra, mi mit jelent az adatbeviteli felületen. Távol áll sok felhasználótól a bibliográfiai rendszerben való gondolkodás, általában is az adatok világa, azok összekapcsolásának mesterfogásait sem ismerik.

A közös munkával gyarapodó, frissülő adattár a felhasználók változatos bibliográfiai-adatfelviteli készségekkel megáldott taborának biztosít lehetőséget az adatok önálló feltöltésére. Az „adatpublikáláshoz”, azaz a nyilvános felületen való adat-megjelenítéshez az MTMT-be regisztrált szerző jogosultsága elegendő, míg a magasabb szintű kontrollmunkákhoz adminisztrátori belépővel kell rendelkezni.

Gyakori kérdés, mit hogyan ért az MTMT? Vajon a szerzői adatfelvitelkor jóváhagyott – Nyilvános státuszra állított tételt ellenőriztetni kell-e ahhoz, hogy a pályáztatási rendszerekben is frissíthetők legyenek az MTMT-ből importált adatok?

Homályban marad sokak előtt a szerzői – adminisztrátori szerepkörökhöz rendelt többfokozatú kontrollálást – validálást jelző státusz-beállítások működése, funkciója és azok MTMT-specifikus jelentése.

Az MTMT sajátos jelöléstechnikát alkalmaz a „hitelesség” reprezentálására, illetve az ellenőrzöttség különféle stádiumainak és fokozatainak megjelenítésére, az érvényesség megállapítása vagy ellenőrzése részben automatizáltan is lefuttatható.

Szerzői és adminisztrátori nézetek

Az MTMT rendszere az intézményi adatkezelés határain belül négy fokozatú kontroll-szintet különböztet meg. Az adatkezelési jogosultságoktól függ a minősítés jelölése, az adott tétel készlettségi foka és pontosságának összevetésen alapuló megítélése.

A szerzői felvitelkor és a mentéskor keletkezett státuszok:

- a **Munkapéldány** – ami nem jelenik meg a weben, a kitöltött adatlap a belső rendszerben el van mentve, az adatgazdák látják és szerkeszthetik,
- a **Nyilvános** művelet során a tétel látható lesz a kereséskor vagy böngészéskor a külső felületen.

A szerző a pizskozatban lévő – a csak a belső szerkesztőfelületen látható **Munkapéldány** állapotot **Nyilvános** (korábban: **Jóváhagyott**) státuszra állíthatja.

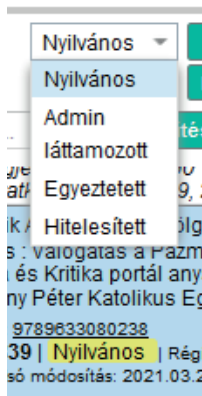
Az intézményi adminisztrátorok további három fokozatban ellenőrizhetik a dokumentum és a metaadatok megfelelését: az **Admin-láttamozott**, **Érvényesített**, **Hitelesített** műveletekkel.

A forrástételek ellenőrzési-érvényesítési fokozatai összefoglalva:

1. **Munkapéldány** – a kitöltött adatlap a belső rendszerben el van mentve.

2. **Nyilvános** – megtörtént az adatpublikálás, a külső weben a publikáció tétele látszik, a táblázatok számítják, át-emelhető a doktori.hu-ra és más kompatibilis rendszerekbe.

3. **Admin láttamozott** – a másodfokú ellenőrzés megtörtént, az ellenőrzés a következőkre terjed ki: a tétel bibliográfiai formai szempontból megfelelő, a szerző névváltozata és a törzslap összekapcsolása helyes, a besorolások ellenőrzései megtörténtek.

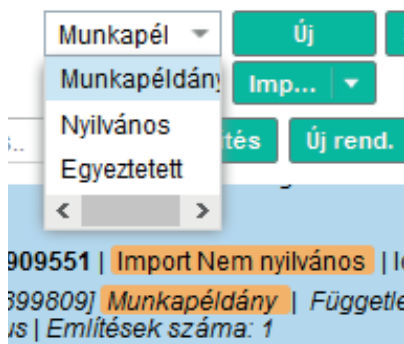

4. Egyeztetett – az adatok tartalmi ellenőrzése a következők szerint: metaadat-egyeztetés más közismert referenciaforrással egyeztetve, a külső referenciaforrás csatolt azonosítójának alapján (doi, Scopus, Wos, ISBN stb.), az azonosítók érvényesítése megtörtént (a linket ellenőrizték és az működik).

5. Hitelesített – autopszia alapján történt az ellenőrzés (eredeti mű, digitális másolat, doi alapján).

Hitelesítés után a rekord zárolt (nem szerkeszthető, csak magasabb szintű jogosultsággal).

Jogosultság (legkisebb szint)	Státusz	Magyarázat
Szerző	Munka- példány	Új felvitel mentése, a belső felületeken jelenik csak meg
Szerző	Nyilvános	Adatpublikálásra kiterjedő jóváhagyás. Megjelenik a külső weben és keresőben, a táblázatok, statisztikák beszámítják.
Adminisztrátor	Admin láttamozott	Bibliográfiai szempontból ellenőrzött
Adminisztrátor	Egyeztetett	Referenciaforrással egyeztetett
Adminisztrátor	Hitelesített	Autopszia alapján ellenőrzött

Az idézőkhöz rendelhető státuszok értelemszerűen megegyeznek a forrástételekkel, az idézésekapsolat nézet alapvetően kétféle megerősítési lehetőséget tartogat: a **Nyilvános** és **Egyeztetett** lépcsőfokokon.

A korábbi terminusok kezelése, a duplák összevonása összetettebb státusz-állapotot is eredményezhet.

A publikációs-azonosítók validálása különösen az importtal bekerült tételek estében adnak több munkát az MTMT-adatkezelőknek.

Idéző közlemények

Nyilvános

Új idéző...

Sz

Össze...

✓ Összes állapot

Munkapéldány

Import

Nyilvános

Admin láttamozott

Egyeztetett

Hitelesített

WoS/MTMT nem egyezik

A Web of Science negyedéves MTMT-által indított betöltések a validált WoS-azonosítók nem írják felül például a kézi felvitelű tételeket, míg megfelelő validálás híján, többletmunkát adhatnak a dokumentum eredeti nyelve szerint megszerkesztett kézi bibliográfiai adatsor háttérbe szorításával.

A validált azonosítóhoz bibliográfiailag eltérő módon – például címfordítással – képviselt leírás is párosulhat, az automatikus javítás/felülírás a validálással szabályozható.

Külső azonosító						
DOI: 10.1167/19.3.5	Ziman G...	Dudás A...		Validált,...		
WoS: 00046949390...	Vándor A...	WoS imp...		Validált,...		
Egyéb URL: http://jo...	Ziman G...			Nem vi...		
JOURNAL OF VISION 1534-7362						

Külön érvényesíthető a DOI-azonosító és többféle más permanens link is. A webes elérhetőségi információk beállításaiával együttesen különálló információ-csomagot tárolnak el.

Az MTMT-ben, az új működési rendben hangsúlyozott nyílt hozzáférést, és általában a hozzáférés nyíltságát, típusát (például Gold-OA) vizualizálva, ikon jelzi.

Nyilvános

Nyilvános

Egyeztetett

NYILVÁNOS

AGYAR JEZSUITÁK F

363650 | Nyilvános

363650 | Nyilvános |

Fontos hangsúlyoznunk, hogy egyik érvényesítési státusz sem jelenti a mű szakmai tartalmi ellenőrzését. A mű tartalmi ellenőrzése nem bibliográfiai feladat, a kontroll egyik esetben sem terjed ki a műbe foglalt állítások érvényességére. Az ellenőrzés – inkább a szerkezet, tárgyalásmód, hivatkozások határain belül vizsgálódva – csak annyiban érinti a tartalmat, amennyiben az a besorolás meghatározásához segítséget nyújt. ►

Kapcsolódó ismertető:

Az MTMT-ben szereplő adatok ellenőrzéséről, hitelességéről és az adatszolgáltatás felelősségéről. MTMT-honlap ►
Article published time: 2020-08-30.